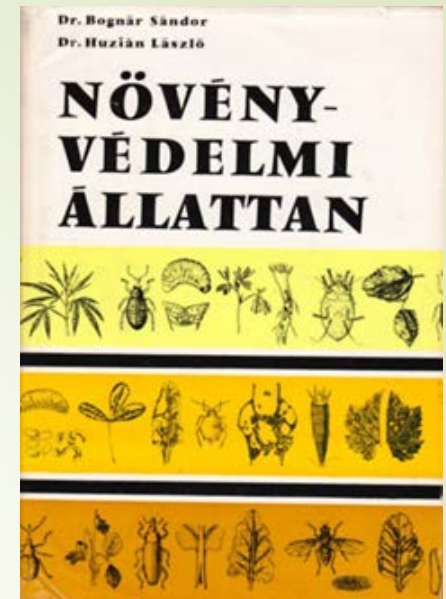

Prológus

- **Bognár Sándor***(1921-2011), akit megtisztelően barátomnak mondhattam, a növénykárosító atkák (akarológia) jeles ismerője, a magyar kertészeti rovartan professzora, és a magyar növényvédelem történetírója.
- Nemzedékek tanulták a Bognár S. - Huzián L. könyvből a „kukactant” (1974)
- 1994-ben jelent meg: **A magyar növényvédelem története a legrégebbi időktől napjainkig (1030-1980)**. Business Asistance. Kisalföldi Vállalkozásfejlesztés Alapítvány kiadványa, Mosonmagyaróvár. 783 pp. Sajnálatos módon a könyv ma már csak **nehezen hozzáférhető!**

* Bognár Sándor (mezőgazdász)

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Bogn%C3%A1r_S%C3%A1ndor_\(mez%C5%91gazd%C3%A1sz\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Bogn%C3%A1r_S%C3%A1ndor_(mez%C5%91gazd%C3%A1sz))

Jómagam növényorvosok nemzedékeinek tanítási felelősségét hivatalból hátrahagyva, néhány éve elkezdtem egy „szócikk” sorozat készítését a **Wikipédia** oldalain, amelyek ennek mintegy történeti „folytatását” jelentheti a szakmánk (növényorvoslás, növényvédelem) történelmi fonalának „tovább gombolyítására” – a mai, érdeklődő ifjúság technikai lehetőségeit is (laptop, okos telefon) figyelembe véve.

Ezek a név nélkül közzétett, bárki által kiegészíthető, korigálható, de alapvetően igényesen összeállított „szócikk” anyagok

hiánypótlók:

egy közel félszázados szakmatörténeti periódust összegeznek, bemutatva annak jeles képviselőit, sarokpontjait, kitüntetéseit, kitüntetettjeit, követendő példaképeket és életutakat mutatnak be, vagyaz új fogalmakban való gyors tájékozódást segítik elő.

WIKIPÉDIA
A szabad enciklopédia

Tisztelettel emlékezzünk
dr. Nechay Olivérre (1913-1979),
sokak „Olivér bácsijára”!

Kövics György

Debreceni Egyetem MÉK

Ki volt Nechay Olivér a „magyar növényvédelem aranykorában” (1959-1985)?

- ▶ gyógyszerész, államtudományi jogi doktori diplomával az Agrárminisztérium (MÉM) növényvédelmi és agrokémiai szakmai irányításának helyettes vezetője.
- ▶ Róla az internetes Wikipédia szócikk itt érhető el:
https://hu.wikipedia.org/wiki/Nechay_Oliv%C3%A9r

(Fotó: 1973)

Olivér – katolikus család tagjaként – Gödöllőn a Premontreiekhez járt középiskolába.

Az épület „funkciót váltott”: ma a MATE, előtte a GATE főépülete volt – a magyar keresztény rendek felszámolását követően...

Bár Trianon után (+1920. június 4.) a közhivatalnokok, orvosok, tanárok) az Anyaország felé tömegesen indultak el, így munkanélküliség, egyetemi oktatói létszámcsökkentés volt a Csonka Magyarországon. Az értelmiségi képzés „visszafogására” a „numerus clausus” (1920:XXV. Törvény) első sorban a zsidó származású emberek lehetőségeit érintette. A **Budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetem** (1921-1950) (ma: Semmelweis Orvostudományi Egyetem) **Gyógyszerész Karára** (4 éves képzési idővel) járt Nechay Olivér 1932-36 között.

1936 – AZ ifjú Nechay Olivér, a végzett gyógyszerész

- Gyógyszerészi diplomájával a **Gyógynövénykísérleti Állomáson** (ma: Gyógynövénykutató Intézet, Budakalász) helyezkedett el gyógyszerész kutatóként, ahol vegyész, majd fővegyész volt.

- Közben jogi képzésbe is belekezdett: 1935-1940 között a Budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetem Jogtudományi Karán jogi folytatott tanulmányokat.

- A 2. bécsi döntéssel (1940) „hazakerült” Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Karán **államtudományi doktori** címet szerzett 1941-ben.

Nechay Olivér felesége:
Horváth Éva ugyancsak
gyógyszerész, akivel öt
gyermeküket nevelték.

A Nechay Család Gödöllőn,
1946 májusában

-
- Nechay 1941-től *gróf Teleki Pál* felkérésére az **FM Növényegészségügyi Osztályán** kezdte jogi pályafutását, ahol jogalkotási feladatokkal volt megbízva.
 - A második háborút követő „új rendszer” sem nélkülözhetette azonban szakértelmét, továbbra is a minisztériumban dolgozott, majd 1959-től aktív „háttér ember”, jogalkotó felelőse lett a nagyüzemi mezőgazdaság kialakulásának.

- ▶ Nem feledkezhetünk azonban meg arról, hogy ezen időszak részben egybe esik a „politikai zsákutca” (a kommunista diktatúra) időszakával (1945-1989)!
- ▶ A „származás”, az „osztályidegen” **stigma** sok ember életét keserítette meg, vagy tette tönkre, így a **Nechay család** életét is, sok más embercsoporttal egyetemben („kulákoknak” gúnyolt gazdálkodóként, az egykori „úri osztályból” vagy csak egyszerűen a „szorgalmas középosztályból származóként” – akik nem a „proletár munkásosztály” – (gyakran kisnyilasból átvedlett, erkölcs nélküli) kommunista haszonlesői közé sorakoztak be.

1948 június, Gödöllő, N.O.
szakmai előadást tart *

* A családi archívum fotói
Ligetiné Nechay Erzsébet, a
legfiatalabb gyermek
szívességéből kerülhetnek most
bemutatásra.

A Nechay Család – 1956 májusában, Budapesten.
A játékbabától jobbra a legfiatalabb, 2 éves
Erzsébet

Nagy Bálint* főosztályvezetővel, annak helyetteseként 15 éven át dolgozott (1959-1973 években) együtt **Nechay Olivér** – az osztálykülönbségek ellenére, de közös célok mentén.

*Nagy Bálint növényorvos
(1930-2015)

[https://hu.wikipedia.org/
wiki/Nagy_B%C3%A1lint_\(
n%C3%B6v%C3%A9nyorv
os\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Nagy_B%C3%A1lint_(n%C3%B6v%C3%A9nyorvos))

Nagy Bálint volt a nagyüzemi mezőgazdaság kialakulásának idején „**A magyar növényvédelem (és az agrokémia) aranykora**”-ként ismert időszak (1959-1985) nagy formátumú vezetője, akinek neve az időszak „jelképévé” vált.

Igenám, de ehhez szakmájuknak, munkájuknak elkötelezett munkatársak is kellettek!

Így a háttérben maradó, „szürke eminenciás” Olivér bácsi is, akinek szakismereteit, igaz emberségét az „új rezsim” sem nélkülözhetette.

Nagy Bálint és Nechay Olivér közös munkával alakították ki azt a stratégiai koncepciót, amely Soós Gábor földművelésügyi miniszterhelyettes támogatásával is találkozott: a **gépesítés** és **kemizálás** (a műtrágyázás, peszticid használat) **lettek a fő csúcsterületek.**

Az intenzív mezőgazdasági termelés során, a kemizálás terjedésével megnőtt a peszticid-felhasználásból eredő **környezeti veszélyesség**, aminek felelős és szakszerű nagyüzemi irányító szakembereinek képzését Nechay Olivér irányítása alatt – Szepessy István (1927-2015)* professzor kezdte el 1960-ban, így megkezdődött a felsőfokú agrárképzésekben az unikális *növényvédelmi szakmérnökök*, (ma: növényorvosok) képzése is.

* Szepessy István professzor
https://hu.wikipedia.org/wiki/Szepessy_Istv%C3%A1n
1n

1962: Rachel Carson: Silent Spring (Néma tavasz)

1965: Balatoni halpusztulás (DDT)

1968: A világon **először betiltották a** perzisztens rovarölőszer, a DDT használatát (Nechay **környezeti veszély-tudatosságának** köszönhetően)

1968: Az „**Első Növényvédelmi Kódex**” (jogszabály gyűjtemény)– összeállításának szakmai irányítója, „karmestere”

-
- **Nagy Bálint** „a főnök” már félreállítottan, higgadtan visszatekintve, az „aranykort” 2013-ban értékelve* **tisztelettel adózott helyettesének, Olivér bácsi érdemeinek!** Ahogyan Nagy Bálint írja **Nechayval kapcsolatban:**
 - Neki köszönhető **Az Együtthatási (E) toxikológiai tényező;** az LD 50 érték munkavédelmi, élelmezésegészségügyi, környezet- és természetvédelmi veszélyek jelentőségének; a bomlási időt befolyásoló tényezőknek, a porlasztási technika hatásainak és toxikológiai **összefüggéseinek felismerése;**
 - Sajnálatos módon elvesztek a Nechay életének utolsó három évében gyűjtött, **a növényvédelem történelmének összeállításához a korabeli dokumentumai, még Olivér bácsi saját jegyzetei is.**
 - **Ugyancsak elveszett a Schirilla György** doktorral és **Márfi Valérral** közösen megszerzett, a szakigazgatási tevékenységünkhöz páratlan forrást jelentő, ezerévnyi időt átölelő, kötetbe rendezett **Törvénytár.**

* Nagy Bálint (2013): Száz éve született dr. Nechay Olivér (1913-1979). Növényvédelem 49 (9): 418 - 424. o.

Egy nyugdíjas találkozón, 1977 augusztusában

Erős gabona *Fusarium* endémia a '70-es évek második felében...

Nechay elnökletével az általa összehívott *Első Országos Mikotoxin Értekezleten* (1978. november 3) orvosok, állatorvosok és növényorvosok (növényvédelmi szakemberek) körében azok növény-, állat- és humánegészségügyi kockázataira irányította rá a figyelmet, mert „Mikotoxin világban élünk” (N.O.)

Nagy Bálint mellett a 15 éves közös munkásság során - a közös célok érdekében - moderátori, szerepet töltött be, ahogyan azt Vajna László egy előadásában így fogalmazta meg: „...és aki mindig vigyázott, hogy a megfeszített húr el ne szakadjon!” Szakmai tevékenységének színes palettáját most nincs lehetőségem részleteiben felrajzolni: csak a Wikipédia szócikk alfejezeteit idézem, melyben további hasznos információk találhatóak:

- Nechay tanácsaira igényt formáltak a Növényegészségügyi Tanácsban, az MTA Növényvédelmi Tudományos Bizottságában, de nyitva volt az ajtaja mindenki személyes ügyeinek megoldása előtt!
- Szakkönyveket írt (6), lektorként szakmailag ellenőrzött 32 könyvet, közöttük az évenként máig megjelenő „Engedélyezett Növényvédőszerek” (1966-tól), majd 1993-tól kibővült „Termésmenvelő anyagok” hivatalos kiadványt.
- Meghívott oktató volt valamennyi agráregyetemen: **növényvédelmi higiénia, munka- és balesetvédelmi előírások** betartatása, **jog- és szakigazgatás** tárgyak oktatásában is számíthattak rá!

Epilógus:

- A mindenki által szeretett és tisztelt „Olivér bácsi” 1979. június 28-án hunyt el. Ravatalát római katolikus pap szentelte meg a Farkasréti temetőben július 6-án.
- Ezidőben tartották a 11th International Symposium on Fruit Tree Virus Diseases szakmai rendezényt (1979. július 3-11), melyet **V. Németh Mária** nemzetközileg ismert virológus szervezett. A legfelsőbb **hazai növényvédelmi vezetők**, továbbá **számos külföldi szakvezető vett részt** a jeles konferencián.
- Az EPPO akkori általános igazgatója, dr. G. Mathys átmenetileg felfüggesztette a konferenciát, hogy **mindenki elbúcsúzhasson** az akkoriban **nagy becsben álló magyar növényvédelem helyettes vezetőjének, Nechay Olivérnek a ravatalánál.**
- Dr. Nechay Olivér hamvainak végső urnaelhelyezése 1979. július 18-án volt a Gödöllő-Máriabesnyői régi-temetőben gróf Teleki Pál síremlékének közelében.